

Különleges övezet a Székelyföld?

Beszélgetés Ráduly Róbert Kálmánnal, Csíkszereda polgármesterével

FOTÓ: GECSE NOÉMI

Kötelező módon együtt kell működniük a székelyföldi városoknak – véli Ráduly Róbert Kálmán polgármester, akivel városvezetői munkájáról, Csíkszeredáról, mint székelyföldi centrumról, a megyei prefektussal való együttműködéséről, az autonómiáról és bűnvádi pereiről beszélgettünk.

– Immár negyedik mandátumát tölti Csíkszereda élén, 14 éve a város polgármestere. Mennyire elégedett munkájával? Van, amit ma másként tenne?

– Tizennégy éve vagyok polgármester, bő egy év megszakítással, ami nekem emberileg jól jött, de a városnak viszont rosszul. Csíkszereda akkor nemcsak megtorpant, hanem a kényszerszünet miatt eurómilliókat veszített. Éveket vesztegettünk el a felzárkóztató folyamatban. Nehéz arról beszélni, hogy az ember mit tett volna másként. Az elmúlt tizennégy évet egyaránt jellemezte egy sietős erőszakosság és egy megértő türelem. A demokratikus ciklus négyéves, ebben kell gondolkodni – bár a szekus világ 2015-ben megmutatta, hogy még ebben sem. Városvezetőként azonban csak hosszú ciklusokban lehet tervezni, másként az egésznek kámfor íze van. A térségben léteznek olyanok, akik azért élnek, hogy egész nap minden hír róluk szöljön, ez hibás hozzáállás. E helyett az időtálló és előremutató, a dolgokat lényegében megváltoztató építkezésre kell koncentrálni. A városon ez sok esetben meglátszik.

– Évekkel ezelőtt azt nyilatkozta, hogy az infrastruktúrális fejlődés és a kultúra tekintetében Csíkszereda egyre inkább Székelyföld központjává válik. A többi székely városhoz képest mennyire nagyobb a fejlődési potenciál?

– Egy ideig nagyobb volt. Mi földrajzilag is a centrumban vagyunk, amit nehéz elvitatni tőlünk. Egy példa: ha valaki székelyföldi regionális kórházban gondolkodik, biztos, hogy azt Csíkszeredában hozza létre. Normális mentős felvonulással egy óra alatt elérhető akár Gyergyószentmiklósról, Sepsiszentgyörgyről, Székelyudvarhelyről vagy Kézdivásárhelyről is. Mi azért tudtunk különösen az első európai uniós ciklusban 2007–2013 között jól teljesíteni, mert a konkurens és partnervárosok viszsza fogottabbak voltak. Ezekkel kötelező módon együtt kell működnünk, ugyanakkor az első uniós támogatási ciklus úgy volt kitalálva, hogy pályázatainkkal óhatatlanul versenyeztünk egymással. Azáltal, hogy Székelyudvarhely és Gyergyószentmiklós nem volt annyira acélos – náluk a személyi váltások másként történtek és az önkormányzati állapotok nem

voltak annyira békések és építőek, mint Csíkszeredában –, könnyebben jutottunk hozzá uniós forrásokhoz. Ez már a múlté. De nagy öröm számomra, hogy már nem csak Antal Árpád az a térségi vezető, akivel együtt lehet működni, és akivel talál a szó, hanem Gyergyószentmiklós és Székelyudvarhely tekintetében is elmondható ugyanez. A székelyföldi városok egyre inkább felsorakoztak mellénk, ezáltal mi nagyobb konkurenciális térbe kerültünk.

– A kormány adópolitikája megdézsmálta a települések költségvetését. Az eredeti tervekhez képest miről kellett lemondani, hol karcsúsítottak?

– A jövőképunket kellett elsősorban átgondolnunk. Településünk mindenképp kilógott a megyei jogú városok fő csapásából, hiszen egyetlen lej hitele sincs, nem is volt soha. Mi leginkább nettó megtakarítóknak számítottunk: úgy gondoltuk, különösen az uniós támogatású nagy tervek önrésze-

Gyakorlatilag az történt, hogy az önkormányzati bevételeket áthelyezték a társadalombiztosítási rendszerbe, mert másképp a kormányzat képtelen lett volna a nyugdíjreform következtében megnövelt juttatásokat fizetni.

nek, illetve az el nem számolható részének a biztosítása érdekében jobb, ha takarékoskodunk és jelentős összeggel próbáltunk nekiindulni a 2014–2020-as európai uniós ciklusnak. Közben bevételeinket január elsejétől jelentősen megkurtították, és mi megpróbáljuk a kiadásokat emellé karcsúsítani, ami nem egyszerű feladat. A tartalékokhoz kellett nyúlni, ami azzal jár, hogy az amúgy is elvárt és az általunk korábban megszokott sebességtől elmaradó fejlesztéseket jelentősen át kellett ütemezni. Igaz, gyorsan léptünk. Amikor a jogszabály még csak készült, számomra már világos volt, hogy ez jelentős forráselvonást fog hozni. Gyakorlatilag az történt, hogy az önkormányzati bevételeket áthelyezték a társadalombiztosítási rendszerbe, mert másképp a kormányzat képtelen lett volna a nyugdíjreform következtében megnövelt juttatásokat fizetni. Ilyent egyetlen kormány sem tett eddig 1989 óta.

A székelyföldi polgármester szerint az autonómiáról sokkal többet kellene beszélni

– Mennyi idejét vonták el a bűnvádi pereiről? Hogyan látja a folyamat végkimeneteletét?

– Ez érdekes időszak, mert átlagosan havonta egyszer el kell mennem Marosvásárhelyre. Abban a sajátos helyzetben vagyunk – Dorin Florea, Marosvásárhely polgármestere és mi –, hogy ügyünket nem a megyei tör-

De engem ma már azzal sem lehet megijeszíteni, hogy jönnek a maszkosok. Látjuk, hogyan működik az úgynevezett bűnügyi eljárás. Azt is látjuk, hogy bizonyíték nélkül bárkit el lehet vinni a bűnügyi eljárásig. Beleírják a dossziéba, hogy ennyi vagy annyi a kár, de szakértő által megnevezett kárbecslés nincs. Mindenfélre halandzsza van összetákolva. Az a világ, amely a korlátlan hatalom átvételén dolgozik, 2015 áprilisában úgy gondolta, hogy olyan szinten igázza le az igazságszolgáltatást és a sajtót, hogy bármit megtehet: nem számítanak a tartalmi kérdések, csak az eredmény.

– Hogyan tud együttműködni a román prefektussal? Milyen mértékben vannak behatárolva a polgármester jogkörei?

– Most már sehogy. Együttműködésről sajnos nem lehet beszélni. Lehet, én is változtam, de nem olyan mértékben, hogy úgy gondoljam, miattam nincs meg az együttműködés. Ugyanis jó emberi viszony volt közöttünk. Ő két cikluson át önkormányzati képviselő volt a városnál, az esetek 99,7 százalékában minden döntéssel egyetértett. Nyolc évig szinte teljes volt a konszenzus közöttünk. Ő 2015 áprilisát

követően változott meg. Korábban olyan szintű viszony volt közöttünk, hogy pár nappal azelőtt, hogy megtörtént a 29-i ránc törés, jött és szólt, hogy itt valami készül. Nem tudom, utána mi történt vele, de gyökeresen megváltozott. Ma már egyértelműen azon tüsténkedik, hogy a dolgainkat nehezítse, és keresztbe tegyen. Tudomásul veszem, hogy ilyen idők járnak, és azt is, hogy a fejében annyira zavaros a helyzet, hogy az egyik belügyminiszteri államtitkár jelenlétében tavaly azt mondta, Hargita és Kovászna megye különleges övezet. Az államtitkár rászólt, hogy ilyen övezet nincs – azaz ugyanolyan megye vagyunk, mint a többi –, de ő nagyobbacska nyilvánosság előtt ismét megerősítette ezt. Gondolom, az igazat mondta. Elég sajnálatos dolog, hogy e sajátos övezeti szerepkörbe most már teljesen beleéli magát. Tudjuk, a román állam még száz év perspektívájából is megszálló hatalomként működik Székelyföldön és nem egy normális partnerként éli meg a mindennapokat.

– Az erdélyi közbeszédben folyamatosan téma Székelyföld autonómiája. Most, hogy a román törvényhozás harmadjára is elutasította Székelyföld autonómiatervezetét, milyen esélyt lát a folytatásra?

– Messze nem eléggé téma ez a közbeszédben. Az utóbbi tíztizenkét év új varázsszava a korrupció, és ez még a magyar közbeszédben is messze megelőzi az autonómia témáját. A kettő közötti hasonlóság, hogy egyik mögött sem tudja az átlagember, mi van.

FOLYTATÁS AZ 5. OLDALON

Ráduly Róbert Kálmán

Csíkszeredában született 1968-ban. Bukarestben szerzett mérnöki és közgazdasági diplomát. 1994-től tevékenykedik az RMDSZ-ben. 1996–2004 között parlamenti képviselő, 2004-től Csíkszereda polgármestere. 2015-ben lemondott tisztségéről, miután az Országos Korrupcióellenes Ügyosztály (DNA) háromrendbeli hivatali visszaélés és összeférhetlenség miatt vádat emelt ellen. A 2016-os helyhatósági választásokon újraválasztották a város polgármesterévé.